

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 3To/22/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5816010140
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 05. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miroslav Mazúch
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2018:5816010140.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Sučika a sudcov Mgr. Miroslava Mazúcha a JUDr. Marcely Malatkej na neverejnom zasadnutí konanom 17. mája 2018 prejednal odvolanie prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 4T/45/2016 z 21.12.2017 a takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d) Tr. por. z r u š u j e rozsudok Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 4T/45/2016 z 21.12.2017.

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. v r a c i a okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresného súdu bol obžalovaný D. R. podľa § 285 písm. b) Tr. por. oslobodený spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Námestovo z 2.6.2016, sp.zn. Pv 526/15/5507, zo skutku právne kvalifikovaného ako prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Tr. zák., na tom skutkovom základe, ako je uvedené vo výrokovej časti napadnutého rozsudku, pretože skutok nie je trestným činom.

Podľa § 288 ods. 3 Tr. por. súd odkázal poškodenú Ing. G. E. s nárokom na náhradu škody na civilné sporové konanie.

Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie prokurátor. V písomných dôvodoch odvolania uviedol, že v rámci nového prejednaní okresný súd vypočul obžalovaného R. a znalca Ing. Rabčana a následne vydal napadnutý rozsudok. Odôvodnenie napadnutého rozsudku obsahuje v podstate rovnaké skutočnosti ako v pôvodnom odvolacím súdom už raz zrušenom rozsudku, a to že konanie obžalovaného nie je možné kvalifikovať ako trestný čin, nakoľko nemožno vyžadovať, aby pred tým ako sa s vozidlom pohol, skontroloval jeho okolie tak, že by sa nadvihol a predklonil spôsobom, ktorý výrazne sťažuje riadenie vozidla. V ďalšom poukázal na určitú mieru zavinenia zo strany chodkyne. Obžalovanému ako vodičovi nemožno klásť za povinnosť predvídať, že chodkyňa, ktorú predtým registroval, sa v priebehu pár sekúnd ocitne pri jeho vozidle. Predmetné odôvodnenie rozsudku prokurátor považoval za nedostatočné, neúplné a arbitrárne. Súd sa jasne a zrozumiteľne nevysporiadal so všetkými vykonanými dôkazmi a nevysvetlil, prečo podľa jeho názoru konaním opísaným v obžalobe nedošlo k naplneniu zákonných znakov prečinu, pre ktorý je obžalovaný stíhaný. Podľa prokurátora vykonaným dokazovaním bolo v potrebnom rozsahu preukázané, že skutku sa dopustil obžalovaný tak, ako je uvedené v obžalobe. Svojím konaním naplnil všetky zákonné znaky prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Tr. zák. Napadnutý rozsudok bol vydaný v rozpore so zásadou voľného hodnotenia dôkazov uvedenou v ust. § 2 ods. 12 Tr. por. Dôkazy vykonané na hlavnom pojednávaní boli vyhodnotené jednostranne v prospech obžalovaného. Takýto postup súdu mal za následok jeho nesprávny právny záver o tom, že skutok popísaný v obžalobe nie je trestným činom. Rozsudok, resp. jeho odôvodnenie

nesplnía náležitosti upravené v ust. § 168 ods. 1 Tr. por. Ako už bolo preukázané, a na uvedenom sa nič nezmenilo ani po doplnení dokazovania, obžalovaný s nákladným motorovým vozidlom zastavil a stál v bezprostrednej blízkosti autobusovej zastávky, teda na mieste, kde to priamo ust. § 25 ods. 1 písm. f) zák. č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke v platnom znení zakazuje, pretože vodič nesmie zastaviť a stáť na zastávke pravidelnej verejnej dopravy osôb a príslahom nástupišti v úseku, ktorý sa začína dopravnou značkou pred zastávkou a končí 5 m za jej označníkom, a tam, kde takáto dopravná značka nie je, vo vzdialenosti kratšej ako 30 m pred označníkom zastávky a 5 m za ním. V čase, keď na uvedenom mieste obžalovaný zastavil v bezprostrednej blízkosti označníka autobusovej zastávky stála chodkyňa, osoba vysokého veku, o ktorej prítomnosti obžalovaný jednoznačne vedel. V prípade ďalšieho pohybu vozidla mal tejto situácii prispôsobiť svoje správanie, čo sa však nestalo. Argumentácia súdu, že nie je namieste vyžadovať od obžalovaného, aby pred tým, ako sa s vozidlom pohol, skontroloval jeho okolie, a to nadvihnutím a predklonením, nakoľko takýto manéver by podľa názoru súdu bol v rozpore s pravidlami bezpečnosti premávky, neobstojí. Tu súd už neuviedol, s akými konkrétnymi pravidlami bezpečnosti premávky by to bolo v rozpore. Na rozdiel od názoru prezentovaného prvostupňovým súdom mal prokurátor za to, že obžalovanému ako profesionálnemu vodičovi pravidelne podrobujúcemu sa školeniam a preskúšaniam muselo byť známe, že pri výhľade z vozidla existuje určitý mŕtvy uhol, z dôvodu existencie ktorého sú na novších vozidlách namontované zrkadlá typu VI. Uvedenej situácii mal prispôsobiť správanie. O to viac, že v jeho bezprostrednej blízkosti sa nachádzala osoba vysokého veku. Mal konať s vyššou mierou opatrnosti, čo sa nestalo. Obžalovaný vzhľadom na charakter vozidla bol povinný pri zachovaní potrebnej miery opatrnosti za danej situácie minimálne sa nadvihnúť a predkloniť, aby skontroloval priestor pred vozidlom, prípadne aj vystúpiť z vozidla a skontrolovať jeho okolie vzhľadom na to, že stál v tesnej blízkosti zastávky verejnej dopravy, na ktorej stála osoba vysokého veku. Prípadnému skontrolovaniu okolia vozidla nič nebránilo a po jeho skontrolovaní mohol vykonať prípadné opatrenia, napr. upozornenie chodkyne, že sa ide pohnúť s vozidlom, aby predišiel následnej kolízii. Prokurátor vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti mal za to, že obžalovaný svojím nedbanlivostným konaním naplnil všetky zákonné znaky stíhaného prečinu, a preto bolo na mieste rozhodnúť o vine obžalovaného za súčasného uloženia spravodlivého trestu. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil v celom rozsahu a vec vrátil prvostupňovému súdu na nové konanie a rozhodnutie.

Obžalovaný prostredníctvom svojho obhajcu v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu prokurátora uviedol, že napadnutý rozsudok je vecne správny a v súlade so zákonnými normami aj s prihliadnutím na osobitosti konkrétneho prípadu. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že prvostupňový súd na základe vykonaného dokazovania dostatočne, riadne a úplne zistil skutkový stav, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti a svoje rozhodnutie odôvodnil zrozumiteľným spôsobom opierajúc sa o ustanovenia relevantných právnych predpisov. Vykonaným dokazovaním, najmä výsluchom znalca Ing. Rabčana bolo zistené, že úkon, ktorý mal obžalovaný bezprostredne pred skutkom uskutočniť, aby zabránil zrážke s chodkyňou, a teda aby sa nadvihol a zároveň posunul, je čisto teoretická alternatíva, v praxi dosť nezvyčajná, ba až nemožná, pretože na takýto manéver by sa musel postaviť na nohy. Keďže sa vozidlo pohybovalo, bolo by to proti pravidlám bezpečnosti premávky. Podľa znalca by išlo o neobvyklé riešenie danej situácie. Zastavenie a státie obžalovaného s nákladným motorovým vozidlom v bezprostrednej blízkosti autobusovej zastávky vynútila situácia, z dôvodu výjazdu iného vozidla z objektu, do ktorého obžalovaný smeroval. Obžalovaný preto navrhol, aby odvolací súd odvolanie prokurátora podľa § 319 Tr. por. zamietol ako nedôvodné.

Krajský súd na podklade podaného odvolania preskúmal v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým prokurátor podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom prihliadol aj na chyby, ktoré neboli odvolaním vytkané, ak by odôvodňovali podanie dovolania a zistil, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote, oprávnenou osobou a je dôvodné.

Preskúmaním spisu nadriadený súd zistil, že prvostupňový súd po zrušení predchádzajúceho rozsudku doplnil dokazovanie výsluchmi obžalovaného a znalca z odboru doprava cestná. Oslobodzujúci rozsudok založil opätovne na závere, že obžalovaný sediac na mieste vodiča nevidel bezprostrednú oblasť okolo svojho nákladného motorového vozidla a chodkyňu v nej sa nachádzajúcu. Od obžalovaného nemožno vyžadovať, aby pred rozjazdom s vozidlom skontroloval jeho okolie nadvihnutím a predklonením sa zo sedadla vodiča, pretože to sťažovalo jeho riadenie. Obžalovaný zároveň nemal

povinnosť predvídať, že chodkyňa, ktorú pri príjazde videl stáť pri označníku zastávky, sa v priebehu pár sekúnd pohne a dostane do blízkosti jeho vozidla.

Krajský súd sa nestotožňuje s uvedenými úvahami a závermi. Okresný súd sa nedostatočne zaoberal tým, že obžalovaný je stíhaný pre nedbanlivostný trestný čin. Nedbanlivosť je druhou, ľahšou formou zavinenia než úmysel. Môže mať podobu vedomej alebo nevedomej nedbanlivosti. Pre obidve formy nedbanlivosti je spoločné, že chyba zložka vôle, t.j. že páchatel' nechce spôsobiť následok a nie je uzrozumený s tým, že ho spôsobí. Uplatňuje sa len zložka vedomostná. Vedomá nedbanlivosť je vybudovaná na vedomí možnosti vzniku následku pri spoliehaní sa bez primeraných dôvodov, že k následku nedôjde. To znamená, že páchatel' vie o možnosti vzniku následku, avšak bez primeraných dôvodov vylučuje možnosť porušenia alebo ohrozenia chráneného záujmu. Nevedomá nedbanlivosť je vybudovaná na povinnosti a súčasnej možnosti predvídať, že spôsobenie poruchy alebo ohrozenie chráneného záujmu môže nastať. Vedomostná zložka je tu vyjadrená len ako povinnosť a možnosť vedieť, nie ako skutočná vedomosť rozhodujúcich skutočností.

Zavinenie z nedbanlivosti je vybudované na zložke vedomostnej. Teda na psychickom vzťahu páchatel'a k podstatným skutočnostiam zakladajúcim trestný čin a súčasne na zachovaní potrebnej miery opatrnosti. Miera opatrnosti je určovaná spojením objektívneho a subjektívneho hľadiska pri predvídaní spôsobenia následku. Objektívne hľadisko vyžaduje spravidla od každého rovnakú mieru opatrnosti, ktorá je v spoločnosti ustanovená alebo uznávaná. Zvýšená miera opatrnosti sa výnimočne požaduje od niektorých skupín osôb podľa povahy povolania alebo zamestnania. Jej rozsah vyplýva zvyčajne z osobitných právnych predpisov (napr. o pravidlách cestnej premávky). Subjektívne hľadisko je miera opatrnosti, ktorú môže a je schopný vynaložiť práve ten, o ktorého zodpovednosť ide. Ide o individuálne hľadisko, ktoré je u každej osoby iné, lebo je dané hlavne znalosťami, skúsenosťami, duševnými a telesnými schopnosťami i možnosťami. Trestná zodpovednosť pri vedomej aj nevedomej nedbanlivosti je vymedzená spojením oboch hľadísk, pričom medzi porušením potrebnej miery opatrnosti a následkom musí byť príčinná súvislosť.

Krajský súd po preskúmaní spisového materiálu so zameraním najmä na doplnené dokazovanie pred okresným súdom znova konštatuje, že podľa § 4 ods. 1 písm. e), ods. 2 písm. g), § 13 ods. 2, § 25 ods. 1 písm. f) zák. č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke obžalovaný ako vodič nákladného motorového vozidla mal povinnosť dbať na zvýšenú opatnosť voči starým osobám a na úseku zastávky pravidelnej verejnej dopravy osôb neohroziť chodcov prechádzajúcich cez cestu, na ktorú odbočoval, i pri odbočovaní na miesto mimo cesty a nesmel zastaviť a stáť vo vzdialenosti kratšej ako 30 metrov pred označníkom zastávky a 5 metrov za ním.

Záver o zavinení, ktorý je právnym záverom, vyplýva z vykonaného dokazovania. Okresný súd však výsledky dokazovania dôsledne nerešpektoval a komplexne sa nezaoberal preukázanými skutkovými okolnosťami.

Obžalovaný je profesionálny vodič. Viedol nákladné motorové vozidlo bez zrkadiel radu VI. Mal preto vedomosť, že nevidí celý priestor okolo vozidla. Pred odbočovaním doprava s vozidlom zastavil i cúval v bezprostrednej blízkosti zastávky. Pri jej označníku videl poškodenú chodkyňu. Pri opätovnom rozjazde s vozidlom poškodenú už nevidel. Tá sa k miestu zrážky začala pohybovať prvá - 5,2 sekundy pred zrážkou. Obžalovaný až následne - 4,2 sekundy pred zrážkou (obrázok 14 znaleckého posudku). Aj svedok N. vypovedal, že už pri jeho výjazde z objektu chodkyňa išla smerom do priestoru vjazdu a výjazdu vo vzdialenosti do jedného metra od vozidla obžalovaného. Miesto stretu nákladného vozidla a poškodenej bolo na komunikácii, na ktorú obžalovaný odbočoval. Pred opätovným rozjazdom, keď vozidlo ešte nebolo v pohybe, obžalovanému nič nebránilo, aby sa zo sedadla vodiča nadvihol, predklonil a skontroloval situáciu okolo vozidla. Poškodená bola podľa znaleckého skúmania a súladnej výpovede svedka N. v tom okamihu už 1 sekundu v pohybe popri jeho vozidle smerom k miestu zrážky. Podľa znalca mal obžalovaný dokonca možnosť, aj keď za sťažených podmienok, všimnúť si situáciu okolo vozidla aj po rozjazde. V čase 1 sekundy pred zrážkou s poškodenou mohol obžalovaný ešte cez spätné zrkadlo vidieť, že poškodená sa už pri označníku zastávky SAD nenachádza (obrázok č. 16 znaleckého posudku).

Napriek týmto skutočnostiam sa obžalovaný spoliehal, že poškodená je naďalej na mieste, na ktorom stála, prípadne sa nenachádza v blízkosti jeho vozidla. Možnosť, že poškodená sa bude pohybovať, keďže obžalovaný s vozidlom zastavil a stál, bola pritom predvídateľná.

Prvostupňový súd sa nezaoberal s vyššie uvedenými skutkovými okolnosťami v ich súhrne, možnosťou predvídať spôsobený následok, primeranosťou dôvodov, na základe ktorých sa obžalovaný spoliehal, že k následku nedôjde, zachovaním potrebnej miery opatrnosti a príčinnou súvislosťou medzi konaním obžalovaného a spôsobeným následkom.

Okresný súd sa vôbec nevysporiadal s otázkou, či obžalovaný už s poukazom na vyššie uvedené okolnosti konal so zvýšenou mierou opatrnosti, ktorú mohol a mal v danej situácii vynaložiť. Ak s potrebnou mierou opatrnosti nekonal, v akej miere spoluzavinil spôsobený následok, lebo ak pri vzniku následku spolupôsobilo viac príčin (konanie obžalovaného a poškodeného) je konanie obžalovaného príčinou následku aj vtedy, keď by následok bez konania poškodeného nenastal. V týchto súvislostiach nadriadený súd uvádza, že podľa záverov znaleckého skúmania, ak mal obžalovaný počítať s tým, že chodkyňa mohla z miesta kde stála, začať pohyb smerom do koridoru vozidla a tomuto mal prispôbiť techniku jazdy, potom chodkyňa nevytvorila obžalovanému prekážku náhlu z technického hľadiska.

Z týchto všetkých dôvodov a úvah bude úlohou súdu prvého stupňa v rámci nového prejednaní a rozhodnutia zaoberať a vysporiadať sa najmä s tým, či obžalovaný ako vodič nákladného motorového vozidla s určitými konštrukčnými vlastnosťami, ktoré poznal (najmä nedostatočný rozhľad), v danej situácii v bezprostrednej blízkosti zastávky vidiac pred kolíznou situáciou poškodenú - staršiu osobu, konal alebo nekonal s vyššou mierou opatrnosti pri odbočovaní manévri. Rovnako bude treba zhodnotiť, či obžalovaný vzhľadom na svoje znalosti, skúsenosti, duševné a telesné schopnosti a možnosti bol schopný takúto potrebnú mieru opatrnosti vynaložiť. Z obsahu doposiaľ vykonaného dokazovania vyplýva záver, že obžalovaný mal možnosť ešte pred rozjazdom nadvihnutím a predklonením sa z miesta vodiča skontrolovať aj priestor pri vozidle, ktorý z obvyklej polohy sediaceho vodiča nevidel a mohol tak s určitými ťažkosťami urobiť aj po rozjazde. Poškodená pritom vykročila smerom k miestu zrážky skôr, ako sa obžalovaný s vozidlom pohol a začal odbočovať. Navyše nemusela predpokladať, že bude odbočovať s vozidlom doprava.

V prípade, ak okresný súd po znovu prejednaní veci dospeje po dôslednom vyhodnotení všetkých vykonaných dôkazov k rozhodnutiu o vine, bude tiež potrebné vyhodnotiť do úvahy pripadajúce výrazné spoluzavinenie poškodenej na kolíznej situácii, ktoré bolo primárnou príčinou spôsobeného následku a zohľadniť ho v rámci výrokov o treste a náhrade škody.

Podľa § 327 ods. 1 Tr. por. súd, ktorému bola vec vrátená na nové prejednanie a rozhodnutie je viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil vo svojom rozhodnutí odvolací súd.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti krajský súd podľa § 321 ods. 1 písm. d) Tr. por. napadnutý rozsudok zrušil a vec podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.